

Максимишин Назарій Ростиславович, магістрант 1 курсу,
Данилюк Марія Миколаївна, к.е.н.,
викладач кафедри обліку та фінансів

УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

В сучасних умовах забезпечення економічної та соціально-політичної безпеки населення неможливо без підвищення рівня фінансової грамотності громадян та набуття ними знань і навичок, спрямованих на ефективне управління особистими фінансовими ресурсами. Незважаючи на важливість та актуальність даної проблематики, більшість населення не володіє основами фінансової грамотності. Однак саме ефективне управління особистими фінансами дозволяє досягти матеріального благополуччя і забезпечити захист від можливих фінансових проблем.

Під управлінням особистими фінансами варто розуміти сукупність дій окремих громадян спрямованих на формування, розподіл та використання відповідних фондів грошових коштів задля максимізації індивідуального та національного добробуту [1, с. 73].

На сучасному етапі розвиток ринкових відносин в Україні пов'язаний зі створенням нових форм економічних взаємозв'язків, захистом добробуту населення, а також із забезпеченням необхідних умов для припливу інвестицій в реальний сектор економіки. Залучення особистих фінансів населення як інвестиційного ресурсу визначається, насамперед, їх обсягом і позитивними тенденціями зростання. Однак, низька консолідованість заощаджень фізичних осіб не дозволяє безпосередньо використовувати їх у реальному секторі економіки.

Разом з тим особисті фінанси є значним потенційним джерелом інвестицій. У 2017 році приріст заощаджень домогосподарств склав 68918 млн. грн. Заощадження, які акумулювалися домогосподарствами у кожному році, упродовж досліджуваного періоду характеризуються коливаннями, хоча у 2017 році і спостерігалось збільшення приросту заощаджень порівняно з 2016 роком (табл.1.).

Таблиця 1

Доходи, витрати та заощадження населення України (млн. грн.)*

Рік	Доходи	Витрати	Заощадження	Питома вага заощаджень у доходах, %
2011	334 487	266 382	68 102	20,5
2012	374 963	306 518	68 444	18,4
2013	382 125	325 116	57 006	14,8
2014	396 761	322 744	74 016	18,6
2015	448 644	391 156	57 487	12,8
2016	527 072	460 392	66 683	12,9
2017	642 104	573 187	68 918	10,7

*За даними [2]

Варто зауважити, що протягом останніх трьох років абсолютне значення (у поточних цінах) заощаджень збільшується, однак їх питома вага у загальних доходах домогосподарств демонструє стійку тенденцію до зменшення. Не зважаючи на це, мобілізовані заощадження є досить значними, а тому їх акумуляція як інвестиційних ресурсів є вкрай необхідною. Діючий механізм залучення заощаджень населення у процес економічного зростання в Україні характеризується здебільшого накопиченням заощаджень у іноземній та національній валюті.

Розвиток ринкових відносин в Україні додає особливої гостроти проблемі управління особистими фінансами адже ефективність використання цих ресурсів має принципове значення для процесів розширеного відтворення, в тому числі суттєво визначає спрямованість інвестиційного процесу, масштаби і структуру попиту і пропозиції, впливає на циклічність економічного розвитку, включаючи і виникнення криз.

Практика здійснення інвестиційної діяльності економічними агентами в фінансовому секторі дозволяє вибирати широке коло об'єктів інвестування, що є найпривабливіші на їх думку. Огляд статистичних і аналітичних даних показав, що фізичні особи надають перевагу розміщенню своїх заощаджень за такими напрямками: нерухомість, банківські депозитні (ощадні) вклади, іноземна валюта, цінні папери, поліси страхування життя. Відзначимо, що тільки перша позиція відноситься до реального сектору економіки, тоді як всі інші виступають фінансовими інструментами [2].

З розвитком фінансового ринку найважливішу роль у механізмі використання заощаджень повинні відігравати державні цінні папери як елемент механізму перетворення заощаджень населення в інвестиції, функціонування якого впливає на зростання добробуту населення і зміцнення соціально-економічної стабільності в суспільстві. Тому слід приділити увагу фінансовим інструментам ринку державних цінних паперів як потенційного об'єкта інвестицій для фізичних осіб. Адже випуск державних цінних паперів для населення підпорядковує публічні фінанси інтересам населення і перетворює позику в ефективний важіль у складі фінансового механізму.

Ефективність використання заощаджень населення є найважливішим важелем у забезпеченні відтворення відносин приватної власності і в досягненні соціально-економічної стабільності розвитку країни. Участь широких верств населення в інвестиційному процесі означає формування економічної зацікавленості у розвитку форм розподілу капіталу. Зацікавленість всіх верств населення в зростанні заощаджень можлива за умови їх перетворення в капітал з досить високим рівнем прибутковості, ліквідності та захищеності [3, с.92].

У зв'язку з високою потребою реального сектора економіки України у внутрішніх інвестиціях, які є більш стійкими, ніж, зовнішні, виникає гостра необхідність залучення і оптимального використання вільних грошових коштів населення. Вирішити зазначену проблему можуть державні цінні папери для населення, які відповідатимуть всім необхідним вимогам, що висувуються населенням до інструментів фінансового ринку.

З метою прийняття ефективних фінансових рішень актуалізується проблематика формування у громадян культури управління особистими фінансами:

- формування фінансової грамотності та культури споживання і заощадження шляхом підвищення рівня освіти й кваліфікації;
- раціональне використання та залучення позикових ресурсів;
- оптимізація видатків на поточне споживання;
- формування особистих заощаджень;
- трансформація заощаджень в інвестиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мітал О. Г. *Заощадження домогосподарств та їх трансформація в інвестиційні ресурси. Європейський вектор економічного розвитку. 2017. № 1 (22). С. 70-78.*
  2. *Офіційний сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.*
  3. Кізима Т., Кізима А. *Домогосподарства на фінансовому ринку України: поведінково-мотиваційний аспект. Світ фінансів. 2016. № 3(48). С. 89-101.*
-

Палюга Христина Василівна, студентка 1 курсу,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та фінансів

НЬЮ-ЙОРКСЬКА ФОНДОВА БІРЖА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Терористичні акти, воєнні дії та силові захоплення території стали звичними у сучасному світі. Затяжні бойові дії на території нашої держави після анексії частини її території змусили багатьох українців задуматися про перспективи завершення конфлікту. Івано-Франківський письменник та громадський діяч Володимир Єшкілев у власній авторській позиції стверджує, що існує єдина фінансова світова війна, яка зумовлює початок та завершення війн збройних. Власне, закінчення цієї світової війни він пов'язує зі зміною валютних стандартів та регуляторів глобального ринку на Нью-Йоркській фондовій біржі. У зв'язку із загальним бажанням українців завершення бойових дій, ми поставили завдання детальніше дослідити діяльність згаданої фінансової установи, щоб оцінити перспективи правдивості такої тези.

Біржа почала своє існування 17 травня 1792 року, після того як 24 нью-йоркських брокера, які працювали з фінансовими інструментами і уклали угоди в кав'ярні «Тонтін», підписавши «Угоду під платаном» про створення Нью-Йоркської біржі. Була некомерційною корпорацією, що належить своїм 1366 індивідуальним членам (це число незмінне з 1953) [2].

Продовжуючи свій розвиток на початку березня 2006 року NYSE завершила злиття з електронною біржою Archipelago Holdings і вперше за свою історію запропонувала акції інвесторам, ставши, таким чином, комерційною організацією. Доречі після того багато емітентів(компанії, які видають акції), використовували NYSE Arca перед виходом на саму біржу NYSE. Ця угода стала одною і з найважливіших інвестицій за всю історію діяльності біржі, адже NYSE Area існує і дотепер, маючи при тому свій власний індекс на біржі.